

Kaderbrief 2018-2021

Versie: 2.0.0.0.0

Hoofdstuk 1

1 Leiden in perspectief

Leiden ontwikkelt zich voorspoedig als kennisstad, cultuurstad, ondernemende stad, sociale stad, duurzame stad én financieel gezonde stad. Talloze organisaties, bedrijven, inwoners werken met hart en ziel – samen met de gemeente – aan een sterke stad en regio.

Voor het gemeentebestuur is het laatste jaar van deze raadsperiode (2014-2018) aangebroken. Het college van B en W biedt u zijn laatste kaderbrief aan. Deze bevat, zoals in andere jaren, ook een structureel sluitende meerjarenbegroting.

Het college blijft zich uiteraard inspannen om ingezette programma's en projecten, waartoe uw raad heeft besloten, tot een goed einde te brengen, dan wel de continuïteit ervan te waarborgen. Dit laatste geldt in het bijzonder voor aandacht voor wijken (met wijkregie en – vanuit Beheer – wijkgericht werken) en voor het programma Binnenstad. De aandacht vanuit verschillende portefeuilles voor wijken voorziet in een behoefte, hebben wij gemerkt. Door de wijk meer en meer als uitgangspunt te nemen voor dienstverlening en beleid (van Sociaal domein tot Beheer) kunnen wij beter aansluiten op de wensen, belangen en behoeften van de inwoners van onze stad. Uit gesprekken en bijeenkomsten merken wij dat Leidenaren dat op prijs stellen. Wij werken daarom graag mee aan structurele voortzetting hiervan. Wij zeggen dit met gepaste bescheidenheid, in het vooruitzicht van nieuwe verkiezingen, in maart 2018, waaruit nieuwe afwegingen en keuzes zullen voortkomen.

In deze kaderbrief besteden wij veel aandacht aan het sociaal domein. Dat is ook niet verwonderlijk, aangezien bijna de helft van de gemeentelijke begroting hierop betrekking heeft. Het is ons gelukt om financiële ruimte te vinden voor dekking van tegenvallers op de jeugdzorg. Het blijft ons streven om de uitgaven aan jeugdzorg te beperken tot het budget dat wij op basis van het landelijke verdeelmodel voor de jeugdzorg ontvangen. Wij verwachten dat preventiemaatregelen ertoe zullen leiden dat dit doel eind 2020 bereikt kan worden (in plaats van 2018). Uiteraard kan dit alleen als het rijk niet verder bezuinigt.

Ook de uitgaven aan minimabeleid hebben onze aandacht: die waren afgelopen jaar hoger dan geraamd. Meer Leidenaren wisten de weg naar inkomensondersteuning te vinden. Door inspanningen om de inkomensregelingen bij de doelgroep onder de aandacht te brengen is dit veranderd. Er zijn nu meer aanvragers, die aanvragen doen voor hogere bedragen. Daarvoor trekken wij tijdelijk extra geld uit. Tot slot hebben wij meer geld moeten uittrekken voor uitvoering van de participatiewet, vooral voor mensen die tot 2015 gebruik maakten van de WSW.

In deze kaderbrief stellen wij voor een aantal (vooralsnog) tijdelijke programma's en projecten in ieder geval in 2018 te blijven financieren, bijvoorbeeld voor thema's als duurzaamheid en kennisstad. Wij laten het aan een nieuw gemeentebestuur om besluiten te nemen over voortzetting na 2018. Dit biedt een nieuw bestuur de ruimte eigen prioriteiten te stellen. Het gaat hier om een bedrag van circa € 2 miljoen. Tegelijk staan gemeenten, en dus ook Leiden, voor grote veranderingen die eerder dan medio 2018 om tijd en aandacht vragen. Ingrijpend is de invoering van de Omgevingswet. De impact hiervan is voor gemeenten vergelijkbaar met die van de drie decentralisaties in het sociaal domein (jeugdzorg, nieuwe Wmo, participatiewet). Deze kaderbrief bevat voorstellen om (de voorbereidingen op) deze grote veranderingen voortvarend ter hand te blijven nemen. Hierbij kan de organisatie voortbouwen op investeringen die we in de afgelopen jaren hebben gedaan in digitalisering van archieven, in het op orde krijgen van informatievoorziening en -beveiliging en in organisatieontwikkeling.

De financiële positie van de gemeente Leiden kunnen we op dit moment als solide bestempelen. Maar behoedzaamheid past ons, omdat we financieel gezond willen blijven. In deze kaderbrief zijn wij daarom terughoudend met nieuw beleid en nieuwe initiatieven. Onontkoombare maatregelen en dringende investeringsbeslissingen gaan wij echter niet uit de weg. In deze kaderbrief hebben wij daarom ruimte gemaakt voor aanpassing van het investeringsbudget voor onderwijshuisvesting, voor investeringen in drie belangrijke sportaccommodaties (zwembad de Vliet, een topsporthal met 2000 zitplaatsen en een regionale ijshal) en voor vlekkeloze continuering van publieksdienstverlening tijdens de verbouwing van het stadhuis en daarna. Leiden is bereid 60 procent van de kosten voor een ijsbaan van 250 meter op zich te nemen en door het verstrekken van een garantstelling het risico op zich te nemen. We verwachten dat de regio zorgt voor de rest van de financiering aangezien het merendeel van de verenigingen uit de regio komt.

In de komende jaren zal het gemeentebestuur politiek belangrijke en ingewikkelde keuzes moeten maken, over tal van onderwerpen zoals verdere versteviging van de positie van Leiden als kennisstad, over wonen, verstedelijking, aanpassing van de stad aan veranderend klimaat, energietransitie, veranderende manieren van vervoer, technologisering, digitalisering en veranderingen op de arbeidsmarkt, vergrijzing van de bevolking, sociale inclusiviteit en regionale samenwerking.

De financiële consequenties van zulke keuzes kunnen groot zijn. Bovendien krijgen we vanaf 2022 te maken met een forse daling van gemeentelijke inkomsten. Dan komt een einde aan precarioheffing op kabels en leidingen (die nu ruim € 7,8 miljoen per jaar oplevert). Ook hebben we rekening te houden met kortingen op het Gemeentefonds, met name met de zgn. opschalingskorting van € 0,9 mln. in 2022 (die aansluitend nog zal oplopen tot € 3,9 miljoen in 2025). Om de politiek-bestuurlijke afwegingen in 2018 te vergemakkelijken laat het college scenario's uitwerken die financieel inzicht bieden voor de keuzes die het volgende gemeentebestuur zal moeten maken. Ter voorbereiding hierop zal het college strategische verkenningen voorbereiden. We reserveren hiervoor een extra onderzoeksbudget van € 200.000 in 2017.

Ook nu het laatste jaar van deze raadsperiode is aangebroken blijven wij volop aan het werk voor onze inwoners, de stad en de regio. De grote vragen en kwesties van deze tijd gaan wij niet uit de weg, ondanks de beperkte financiële speelruimte. We blijven ons inzetten voor voorspoedige ontwikkeling van Leiden, voor welvarende, leefbare en duurzame wijken, in een ondernemende kennis- en cultuurstad en -regio, en voor versterking van de sociale cohesie, samen met al onze stadspartners. En wij kijken dan ook uit naar de mogelijkheid om deze kaderbrief met uw gemeenteraad te bespreken.

Met deze kaderbrief houden we meerjarig het weerstandsvermogen op peil en blijft de gemeente Leiden financieel gezond, zonder dat we de realisatie van de gekozen ambities in gevaar te brengen.

Het bovenstaande resulteert in een sluitend meerjarenbeeld voor 2018 - 2021 binnen de financiële kaders van het Beleidsakkoord.

Dat houdt in dat over de periode 2018 tot en met 2021:

- De meerjarenraming structureel sluitend is;
- De concernreserve € 30 miljoen bedraagt;
- De onroerendezaakbelasting voor woningeigenaren reël daalt met 1,5% per jaar t/m 2018;
- De afvalstoffenheffing en rioolheffing alleen trendmatig stijgen.